

Verslag van de uitwisselsessie “Kunst en Cultuur in de ISK”.

Beeldende vorming geven aan leerlingen die jouw taal nog niet kennen, is een grote uitdaging. Want aan een tafeltje zitten en woorden leren vraagt een andere aanpak dan dat je een leerling een product wilt laten maken dat uit meerdere handelingen bestaat. Jenny Barten, docent Beeldende Vorming op de ISK voor Oekraïense leerlingen in Barneveld neemt ons mee in haar verhaal en biedt de 44 deelnemers de mogelijkheid om van gedachte te wisselen over dit onderwerp. Zelf vindt Jenny dit het leukste en ook uitdagendste wat zij ooit gedaan heeft. Zij vertelt: ‘ In het begin benaderde ik de lessen als “ een workshop op locatie” (een afgeronde activiteit binnen 100 minuten die voor meerdere leeftijden goed te maken is). Het benodigde materiaal was vooraf verdeeld over de tafels, dit zorgde voor rust! Wel had ik overal post-its opgeplakt met de naam van de materialen (uiteraard met het lidwoord!).

- Het voordeel van deze manier van werken is, dat je alle leerlingen kunt bedienen en dat de verschillende taalniveaus en werktempo niet zo van invloed zijn op het eindresultaat.
- Het nadeel is dat je minder op kunstzinnig niveau kunt aanbieden, het blijft een beetje hangen in een knutsel-les / creatief tijdvermaak.

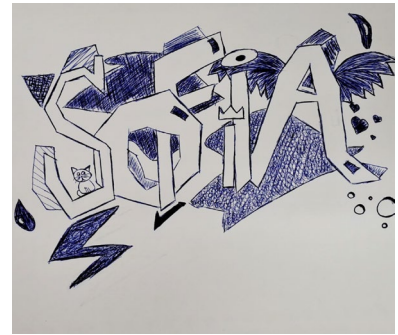
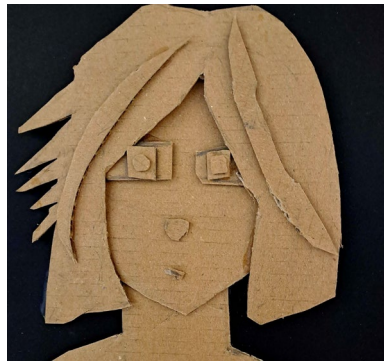
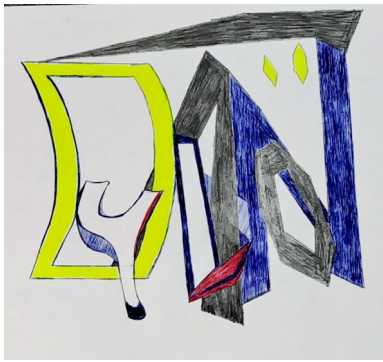
Later begon ik een kleine lessenserie op een thema of techniek te bedenken. Dat geeft mij meer voldoening. Ook zet ik nu het materiaal op een vaste plek in het lokaal en lopen de leerlingen naar het materiaal toe en pakken wat ze nodig hebben.

Maar ik heb nog meer ambitie. Ik noem het “Beeldend Burgerschap”. Ik combineer creativiteit met burgerschap. Taal en onderwerpen blijven zo beter hangen omdat het van meerdere kanten wordt aangereikt.

Wel werk ik nog altijd met aantrekkelijke en haalbare voorbeelden. Tijdens de uitleg (indien nodig met “handen en voeten”) kan ik daar steeds naar wijzen.’

Jenny illustreerde haar verhaal met inspirerende voorbeelden.

Door alle deelnemers werden in groepjes) naar aanleiding van de volgende vragen ervaringen uitgewisseld.

1) Een collega die stopte met lesgeven op de ISK vertelde: 'Ik heb gewoon niet genoeg taal om mijn opdrachten goed uit te leggen'.

Hebben jullie deze ervaring ook? En welke oplossingen zien jullie hiervoor? Hoe gaan jullie om met de verschillende taalniveaus in een groep?

- Er wordt veel gebruikgemaakt van interessante en haalbare voorbeelden.
- Uitleg met handen en voeten.
- Bij de uitleg korte zinnen, langzamer spreektempo maar zeker niet 'krom' praten.
- Samen maken, de docent doet elke stap samen met de leerlingen.
- Een stap voor stap uitleg op het digibord met heel duidelijk kleine stapjes waar de juiste Nederlandse woorden bij staan.
- Het aanleren van vaktaal.
- Veel herhaling van de woordenschat.
- De leerlingen samen laten werken aan 1 opdracht.
- Gebruik van zelfgemaakte filmpjes of YouTube, vooral over technieken. Dit werkt natuurlijk alleen als er een digibord aanwezig is.
- Maak gebruik van steuntaal, de ene leerling vertaalt voor de andere leerling.

2) Leerlingen stromen in en uit tijdens het schooljaar.

Hoe pakken jullie dit aan? (Heb je bv. een kleine introductie opdracht voor nieuwe leerlingen, een map waarin je werk mee geeft, of?)

De nieuwe leerlingen zo veel mogelijk mee laten gaan met de lessen waar je op dat moment mee bezig bent, is voor de meesten de beste oplossing. Ook wordt hier weer veel maatwerk geleverd. 'Soms is het gewoon al fijn als een leerling iets doet in de les'.

En bewaak je eigen ambities; Mooi gezegd! Zorg dat je niet opgebrand raakt omdat je geregeld jouw ambities moet bijstellen. Je hebt altijd de keuze tussen kortere of langere opdrachten. Wel zal er rust en structuur in je les moeten zijn voordat de leerlingen aan grotere opdrachten kunnen werken.

Nieuwe leerlingen worden vaak automatisch geholpen door de andere leerlingen. Binnen de schoolorganisatie zal aandacht moeten zijn voor de plaatsing van de leerling in de juiste klas. Leerlingen moeten zich prettig en veilig voelen. Het gaat immers ook om het proces.

3) In sommige culturen is er weinig belangstelling voor beeldende vorming.

Hoe houd je de leerlingen met verschillende culturele achtergronden geïnspireerd en betrokken tijdens jouw lessen?

Op een grotere ISK worden er combinaties van vakken gemaakt waar de leerlingen een keuze in kunnen maken. Denk aan wiskunde en beeldende vorming (technisch tekenen) of muziek en beeldende vorming. Zo krijgen de leerlingen meer maatwerk en passend bij hun interesses.

Een andere ISK laat twee culturen samenwerken. Eerst maken de leerlingen iets uit eigen cultuur en daarna wordt er samengewerkt aan een kunstwerk waarin beide culturen worden vertegenwoordigd. Bv. het thema HUIS. Alle leerlingen maken hun eigen huis, samen wordt een nieuwe stad gebouwd!

4) Regelmatige afwezigheid van leerlingen zorgt voor onafgemaakte opdrachten die jij hebt bedacht.

Hoe lossen jullie dit op?

De oplossingen variëren van: Heel eenvoudig; 'weggooien!' tot een tekenmap die steeds met de leerling mee verhuist. Tip: maak de tekenmap een onderdeel van het portfolio, daardoor krijgt beeldende vorming meer aanzien en is er meer samenwerking tussen docenten.

Helaas wordt de bewaarbak vaak afvalbak.

Hoe doen de dramadocenten dit eigenlijk? Een mooie uitleg/tip: herhaal iedere les de voorafgaande les en voeg er steeds een mini stapje aan toe. Dit werkt ook goed bij afwezigheid. Deze leerlingen missen dan maar mini stukjes.

5) LOWAN heeft verschillende 'communities' waarin bijvoorbeeld kennis wordt gedeeld over burgerschap of NT2.

Zien jullie een meerwaarde van een community voor beeldende vorming?
En zou jij daar ook jouw ideeën in gaan delen met collega's?

Ja, een goed initiatief vinden de meesten. Ook zijn velen zeker bereid om hier af en toe iets in te delen. Graag wel met een goede didactische basis. Jenny koppelde hierop terug of het wel de bedoeling is om hele lesplannen te delen of juist meer korte verhalen; hoe heb jij een onderwerp succesvol aangepakt (met enkele foto's). Maar misschien is een goede lesbrief ook wel helpend. Hierover wordt nog nagedacht.

Een kritische noot; vorig jaar is ook een Kunst en Cultuur community toegezegd, maar niet van de grond gekomen. In januari gaan we hier serieus aandacht aan geven.

Door een kleine groep mensen is er een whatsapp groep opgericht. Jenny zal hierin informatie over de eventuele community delen.